

ДИРЕКТИВА 2006/116/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

от 12 декември 2006 година

за срока за закрила на авторското право и някои сродни права

(кодифицирана версия)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за създаване на Европейската общност, и по-специално член 47, параграф 2, и членове 55 и 95 от него,

като взеха предвид предложението на Комисията,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет¹,

в съответствие с процедурата, установена в член 251 от Договора²,

като имат предвид, че:

(1) Директива 93/98/ЕИО на Съвета от 29 октомври 1993 г. за хармонизиране на срока за закрила на авторското право и някои сродни права³ е изменена съществено⁴. В интерес на яснотата и рационалността би следвало упоменатата директива да бъде кодифицирана.

(2) Бернската конвенция за закрила на литературните и художествените произведения и Международната конвенция за закрила на артистите изпълнители, продуцентите на звукозаписи и излъчващите организации (Римска конвенция) установяват само минимални срокове за закрила на правата, за които се отнасят, като оставят на договарящите страни свободата да предоставят по-дълги срокове. Някои държави-членки упражняват това право. В допълнение, някои държави-членки още не са се присъединили към Римската конвенция.

(3) В резултат на това са налице различия между националните законодателства, регулиращи сроковете за закрила на авторското право и сродните му права, които могат да затруднят свободното движение на стоки и свободата на предоставяне на услуги и да опорочат конкуренцията на общия пазар. Поради това, с оглед на безпрепятственото функциониране на вътрешния пазар, законодателствата на

¹ Становище от 26 октомври 2006 г. (все още непубликувано в *Официален вестник*).

² Становище на Европейския парламент от 12 октомври 2006 г. (все още непубликувано в *Официален вестник*) и Решение на Съвета от 30 ноември 2006 г.

³ ОВ L 290, 24.11.1993 г., стр. 9. Директива, изменена с Директива 2001/29/ЕО на Европейския парламент и Съвета (ОВ L 167, 22.6.2001 г., стр. 10).

⁴ Виж приложение I, част А.

държавите-членки би следвало да бъдат хармонизирани така, че сроковете за закрила да бъдат идентични в цялата Общност.

- (4) Важно е да се установят не само сроковете за закрила като такива, но и някои разпоредби относно прилагането, като датата, от която ще се изчислява всеки срок.
- (5) Разпоредбите на настоящата директива не би следвало да засягат прилагането от държавите-членки на разпоредбите на член 14, параграф 2, букви б), в) и г) и параграф 3 от Бернската конвенция.
- (6) Минималният срок на закрила, установен в Бернската конвенция, а именно, докато авторът е жив и 50 години след смъртта му, беше предназначен да предостави закрила на автора и първите две поколения от неговите низходящи. Средната продължителност на живота в Общността се е удължила дотолкова, че този срок вече не е достатъчен, за да обхване две поколения.
- (7) Някои държави-членки предоставиха срок, по-дълъг от 50 години след смъртта на автора, за да неутрализират последиците от световните войни върху използването на авторските произведения.
- (8) По отношение на закрилата на сродните права, някои държави-членки въведоха срок от 50 години след законното публикуване или законното публично съобщение.
- (9) Дипломатическата конференция, проведена през декември 1996 г. под егидата на Световната организация за интелектуална собственост (СОИС), доведе до приемането на Договора на СОИС за изпълненията и звукозаписите, който третира закрилата на изпълнителите и производителите на звукозаписи. Този Договор прие формата на съществено актуализиране на международната защита на сродните права.
- (10) Един от основните законови принципи, закриляни от правния ред на Общността, е зачитането на установените права. Поради това сроковете за закрила на авторското право и сродните му права, установени от Общностното право, не могат да имат за последица намаляването на закрилата, с която се ползват носителите на права в Общността преди влизането в сила на Директива 93/98/ЕИО. С оглед да се сведат до минимум последиците от преходните мерки и да се позволи на вътрешния пазар да функционира безпрепятствено, тези срокове за закрила би следвало да бъдат прилагани на дългосрочна основа.
- (11) Нивото на закрила на авторското право и сродните му права би следвало да бъде високо, тъй като тези права са фундаментални за интелектуалното произведение. Тяхната закрила гарантира поддържането и развитието на съзидателността в интерес на авторите, културните индустрии, потребителите и обществото като цяло.
- (12) С оглед създаването на високо ниво на закрила, което в същото време отговаря на изискванията на вътрешния пазар и необходимостта от създаване на законова среда, благоприятна за хармоничното развитие на литературното и художественото творчество в Общността, срокът на закрила на авторското право

трябва да бъде хармонизиран на 70 години след смъртта на автора или 70 години, след като произведението е законно представено на публиката, а за сродните права - 50 години след събитието, от което започва да тече срокът.

(13) Колективните произведения са закриляни съгласно член 2, параграф 5 от Бернската конвенция, когато поради подбора и подреждането на тяхното съдържание те представляват интелектуални произведения. Тези произведения се закрилят като такива, без да се накърнява авторското право върху всяко от произведенията, съставляващи част от такива колективни произведения. Като последица от това, към произведенията, включени в колективни произведения, могат да се прилагат специфични срокове на закрила.

(14) Във всички случаи, когато едно или повече физически лица са идентифицирани като автори, срокът на закрила би следвало да се изчислява след тяхната смърт. Въпросът за авторството върху цялото или част от едно произведение е фактически въпрос, който може да се решава от националните съдилища.

(15) Сроковете на закрила би следвало да се изчисляват от първия ден на януари на годината, следваща съответното събитие, както са определени в Бернската и Римската конвенции.

(16) Закрилата на фотографии в държавите-членки е предмет на различни режими. Дадено фотографско произведение по смисъла на Бернската конвенция се разглежда като оригинално, ако то е собствено авторско интелектуално произведение, отразяващо личността на автора, без да се вземат под внимание други критерии, като достойнство или предназначение. Закрилата на други фотографии би следвало да бъде оставена на националното право.

(17) С цел да се избегнат различията в срока на закрила по отношение на сродните права, е необходимо да се установи една и съща начална точка за изчисляването на срока в цялата Общност. Изпълнението, записването, предаването, законното публикуване и законното публично съобщаване, т.е. средствата, които дават възможност един обект на сродно право да бъде достъпен за възприемане по всякакви подходящи начини от неограничен брой лица, би следвало да бъдат взети под внимание при изчисляването на срока на закрила, независимо от страната, където се извършва това изпълнение, записване, предаване, законно публикуване или законно публично съобщаване.

(18) Правата на излъчващите организации върху техните предавания, независимо дали тези предавания се излъчват по жичен или безжичен път, включително чрез кабел или спътник, не би следвало да са вечни. Поради това, е необходимо срокът на закрила да тече само от първото излъчване на дадено предаване. Тази разпоредба трябва да се разбира като насочена към избягването на нов срок, течащ в случаите на предаване, идентично с предишно такова.

(19) Държавите-членки би следвало да бъдат свободни да поддържат или въвеждат други сродни права, и по-специално във връзка със закрилата на

критическите и научните публикации. С оглед да се осигури прозрачност на общностно равнище, е необходимо държавите-членки, които въвеждат нови сродни права, да нотифицират за това Комисията.

(20) Би следвало да се изясни, че настоящата директива не се прилага за неимуществените права.

(21) За произведения, чиято страна на произход по смисъла на Бернската конвенция е трета страна, и чийто автор не е гражданин на Общността, сравняването на сроковете на закрила би следвало да се прилага, при условие че съответният срок в Общността не надвишава срока, установен в настоящата директива.

(22) Когато носител на права, който не е гражданин на Общността, отговаря на изискванията за закрила по международно споразумение, срокът на закрила на сродните права би следвало да бъде същият като този, установен в настоящата директива. Този срок, обаче, не би следвало да надвишава срока, установен в третата страна, на която е гражданин носителът на права.

(23) Сравняването на сроковете не би следвало да води държавите-членки до противоречие с техните международни задължения.

(24) Държавите-членки би следвало да могат свободно да приемат разпоредби по тълкуването, адаптирането и по-нататъшното изпълнение на договорите за използване на закриляни произведения и други обекти, които са сключени преди удължаването на срока на закрила, произтичащо от настоящата директива.

(25) Зачитането на придобитите права и законните очаквания са част от правния ред на Общността. Държавите-членки могат да предвидят по-специално, че при определени обстоятелства авторското право и сродните права, които са продължени по силата на настоящата директива, не могат да дадат основания за плащания от лица, които добросъвестно са използвали произведенията към момента, когато тези произведения са били обществено достояние.

(26) Настоящата директива не би следвало да засяга задълженията на държавите-членки, свързани с времевите ограничения за транспониране в националното законодателство и прилагане на директивите, изложени в част Б на приложение I,

ПРИЕХА НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

Член 1

Времетраене на авторските права

1. Правата на автор на литературно или художествено произведение по смисъла на член 2 от Бернската конвенция текат приживе и 70 години след смъртта му, независимо от датата, на която произведението е законно предоставено на публиката.

2. В случай на съавторство, назованият в параграф 1 срок се изчислява от смъртта на последния преживял автор.

3. В случай на анонимни произведения или произведения, публикувани под псевдоним, срокът на закрила тече 70 години след като произведението е законно предоставено на обществеността.

Когато обаче възприетият псевдоним от автора не оставя съмнение за неговата идентичност, или ако той разкрие идентичността си през периода, посочен в първото изречение, прилаганият срок на закрила е този, установен в параграф 1.

4. Когато дадена държава-членка предвиди специални разпоредби за авторските права върху колективни произведения или разпоредби, които посочват юридическо лице като носител на права, срокът на закрила се изчислява съгласно разпоредбите на параграф 3, освен ако физическите лица, които са създали произведението, са идентифицирани като създатели във вариантите на произведението, които са предоставени на публиката. Този параграф не накърнява правата на идентифицираните автори, чиито определени приноси, за които се прилагат параграфи 1 и 2, са включени в такива произведения.

5. Когато едно произведение е публикувано в томове, части, свитъци, броеве или епизоди и срокът на закрила тече от датата, на която произведението е законно предоставено на обществеността, срокът на закрила тече за всяка единица поотделно.

6. В случай на произведения, за които срокът на закрила не се изчислява от смъртта на автора или авторите и които не са били законно предоставени на публиката в рамките на 70 години след тяхното създаване, закрилата се прекратява.

Член 2

Кинематографични или аудиовизуални произведения

1. Главният режисьор на кинематографично или аудиовизуално произведение се смята за негов автор или за един от неговите автори. Държавите-членки са свободни да посочват и други съавтори.

2. Срокът на закрила на кинематографичните или аудиовизуалните произведения изтича 70 години след смъртта на последното от следните преживели лица, независимо дали тези лица са посочени като съавтори: главният режисьор, авторът на сценария, авторът на диалога и композиторът на музиката, специално създадена за използването ѝ в кинематографичното или аудиовизуалното произведение.

Член 3

Времетраене на сродни права

1. Правата на изпълнителите изтичат 50 години след датата на изпълнението. Ако обаче записът на изпълнението е законно публикуван или законно публично съобщен в рамките

на този период, правата изтичат 50 години след датата на по-ранното първо публикуване или първото такова съобщаване.

2. Правата на продуцентите на звукозаписи изтичат 50 години, след като е направен записът. Ако обаче звукозаписът е законно публикуван през този период, правото изтича 50 години след датата на първото законно публикуване. Ако не е извършено законно публикуване по време упоменатия период в първото изречение, както и ако звукозаписът е законно публично съобщен в рамките на този период, упоменатите права изтичат 50 години след датата на първото законно публично съобщение. Този параграф, обаче, няма да има за ефект защитата на подновяването на правата на продуцентите на звукозаписи, когато при изтичането на срока на закрилата, предоставена им съгласно член 3, параграф 2 на Директива 93/98/ЕИО във версията ѝ преди изменението на Директива 2001/29/ЕИО, те вече не са закриляни на 22 декември 2002 г.

3. Правата на продуцентите върху първоначалния запис на даден филм изтичат 50 години след като е направено записването. Ако обаче филмът е законно публикуван или законно публично съобщен през този период, правата изтичат 50 години след датата на по-ранното първо такова публикуване или първото такова публично съобщаване. Понятието „филм“ означава кинематографично или аудиовизуално произведение или движещи се изображения, придружени или не със звук.

4. Правата на излъчващите организации изтичат 50 години след първото излъчване на дадено предаване, независимо дали това предаване е излъчено по жичен или безжичен път, включително чрез кабел или спътник.

Член 4

Закрила на непубликувани преди това произведения

Всеки, който след изтичането на авторско-правната закрила за първи път законно публикува или законно публично съобщи непубликувано преди това произведение, се ползва от закрила, равна на имуществените права на автора. Срокът на закрила на такива права е 25 години от момента, в който произведението е било законно публикувано или законно публично съобщено за пръв път.

Член 5

Критически и научни публикации

Държавите-членки могат да закрилят критическите и научните публикации на произведения, които са станали обществено достояние. Максималният срок на закрила е 30 години от датата, на която публикацията е била законно публикувана за първи път.

Член 6

Закрила на фотографии

Фотографии, които са оригинални, в смисъл че са собствено авторско интелектуално произведение, се закрилят в съответствие с член 1. Никакви други критерии не се прилагат за определяне на тяхната пригодност за закрила. Държавите-членки могат да предвидят закрилата и на други фотографии.

Член 7

Закрила по отношение на трети страни

1. Когато страната на произхода на дадено произведение по смисъла на Бернската конвенция е трета страна и авторът на произведението не е гражданин на Общността, срокът на закрила, предоставен от държавите-членки, изтича на датата на изтичането на закрилата, предоставена в страната на произхода на произведението, но не може да надхвърля срока, установен в член 1.

2. Срокът на закрила, установен в член 3, се прилага и в случаите, когато носителите на права не са граждани на Общността, при условие че държавите-членки им предоставят закрила. Без да се засягат международните задължения на държавите-членки, срокът на закрила, предоставен от държавите-членки, изтича не по-късно от датата на изтичането на закрилата, предоставена в страната, на която е гражданин носителят на права, и не може да надвишава срока, установен в член 3.

3. Държавите-членки, които към 29 октомври 1993 г., и по-специално по силата на техните международни задължения, са предоставили по-дълъг срок на закрила, отколкото този, който би произтекъл от разпоредбите на параграфи 1 и 2, могат да запазят тази закрила до сключването на международни споразумения за срока на закрила на авторското право или сродните права.

Член 8

Изчисляване на сроковете

Сроковете, установени в настоящата директива, се изчисляват от първия ден на януари на годината, следваща събитието, което ги поражда.

Член 9

Неимуществени права

Настоящата директива не засяга разпоредбите на държавите-членки относно неимуществените права.

Член 10

Прилагане по време

1. Когато даден срок на закрила, който е по-дълъг от съответния срок, предвиден в настоящата директива, вече тече в държава-членка към 1 юли 1995 г., настоящата директива няма да има за последица скъсяването на този срок на закрила в държавата-членка.

2. Сроковете на закрила, предвидени в настоящата директива, се прилагат за всички произведения и обекти, които са закриляни поне в една държава-членка към датата, назована в параграф 1, по силата на националните разпоредби за авторското право и сродните му права, или които отговарят на критериите за закрила съгласно (Директива 92/100/ЕИО на Съвета от 19 ноември 1992 г. относно правото на отдаване под наем и в заем и относно някои права, свързани с авторското право в областта на интелектуалната собственост⁵.)

3. Настоящата директива не засяга каквито и да е действия по използване, извършени преди датата, посочена в параграф 1. Държавите-членки приемат необходимите разпоредби за закрила в частност на правата, придобити от трети страни.

4. Не е необходимо държавите-членки да прилагат разпоредбите на член 2, параграф 1 за кинематографични или аудиовизуални произведения, създадени преди 1 юли 1994 г.

Член 11

Нотифициране и комуникация

1. Държавите-членки незабавно нотифицират Комисията за всеки правителствен план да се предоставят нови сродни права, включително основните мотиви за тяхното въвеждане и предвидения срок на закрила.

2. Държавите-членки съобщават на Комисията текстовете на разпоредбите на вътрешното право, което приемат в областта, регулирана от настоящата директива.

Член 12

Отмяна

С настоящото, Директива 93/98/ЕИО се отменя, без да се засягат задълженията на държавите-членки относно времевите ограничения за транспониране в националното законодателство, изложени в част Б на приложение I, на директивите и тяхното приложение.

Позоваванията на отменената директива се считат за позовавания на настоящата директива и се тълкуват в съответствие с таблицата на съответствието в приложение II.

Член 13

⁵ ОВ L 346, 27.11.1992 г., стр. 61. Директива, последно изменена с Директива 2001/29/ЕО.

Влизане в сила

Настоящата директива влиза в сила на двадесетия ден след публикуването ѝ в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Член 14

Адресати

Адресати на настоящата директива са държавите-членки.

Съставено в Страсбург на 12 декември 2006 година.

За Европейския парламент:

Председател

J. BORRELL FONTELLES

За Съвета:

Председател

M. PEKKARINEN

ПРИЛОЖЕНИЕ I

ЧАСТ А

Отменена директива с нейното изменение

Директива 93/98/ЕИО на Съвета -
(ОВ L 290, 24.11.1993 г., стр. 9)

само член 11, параграф 2

Директива 2001/29/ЕО на Европейския парламент и Съвета-
(ОВ L 167, 22.6.2001 г., стр. 10)

ЧАСТ Б

Списък на времевите ограничения за транспониране в националното законодателство и приложение

(посочен в член 12)

Директива	Времево ограничение за транспониране	Дата на приложение
93/98/ЕИО	1 юли 1995 г. (членове 1 - 11)	19 ноември 1993 г. (член 12) 1 юли 1997 г. най-късно по отношение на член 2, параграф 1 (член 10, параграф 5)
2001/29/ЕО	22 декември 2002 г.	

ПРИЛОЖЕНИЕ II

Таблица на съответствието

Директива 93/98/ЕИО	Настояща директива
Членове 1-9	Членове 1-9
Член 10, параграфи 1-4	Член 10, параграфи 1-4
Член 10, параграф 5	—
Член 11	—
Член 12	Член 11, параграф 1
Член 13, параграф 1, първа алинея	—
Член 13, параграф 1, втора алинея	—
Член 13, параграф 1, трета алинея	Член 11, параграф 2
Член 13, параграф 2	—
—	Член 12
—	Член 13
Член 14	Член 14
—	Приложение I
—	Приложение II